

UNIJA ZA ODRŽIVI POVRATAK I INTEGRACIJE U BIH

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU

2009

NAZIV ORGANIZACIJE	UNIJA ZA ODRŽIVI POVRATAK I INTEGRACIJE U BIH
SJEDIŠTE	Mihrivode br.29, 71000 Sarajevo
TELEFON	+387 33 239 604 +387 33 239 605
FAX	+387 33 273 581
E-MAIL	uzopi@bih.net.ba
WEB SITE	www.uzopibih.com.ba
PREDSJEDNIK	Mirhunisa Zukić

SADRŽAJ

Sadržaj.....	strana 2
Uvodne napomene.....	strana 3
Skupštine Unije za održivi povratak i integracije u BiH	strana 3
Saradnja UZOPI u BiH sa lokalnim vlastima i lokalnim organizacijama civilnog društva.....	strana 4
Saradnja sa općinskim Komisijama za odabir korisnika projekata za rekonstrukciju stambenih objekata.....	strana 10
Saradnja sa Komisijom za izbjeglice i raseljene osobe BiH.....	strana 12
Saradnja sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH.....	strana 13
Saradnja sa ostalim institucijama/organizacijama	strana 14
Konferencije i okrugli stolovi u kojima je Unija uzela učešće u 2009. godini.....	strana 16
Preporuke.....	strana 17
Rezime.....	strana 19

Uvodne napomene

U Izvještaju o radu za period januar-decembar 2009, predstavljamo Vam aktivnosti koje je sekretarijat Unije za održivi povratak i integracije u BiH (Saveza udruženja-udruga izbjeglica i raseljenih lica u BiH) u saradnji sa lokalnim udruženjima-udrugama, poljoprivrednim zadrugama - članicama Unije, drugim nevladinim organizacijama, mjesnim zajednicama, lokalnim vlastima, institucijama realizirao u navedenom periodu.

SKUPŠTINE UNIJE ZA ODRŽIVI POVRATAK I INTEGRACIJE U BiH U 2009 G.

Prva Skupština Unije održana je 11 juna 2009. godine sa dominirajućim radnim karakterom gdje je u fokusu bilo razmatranje: izvještaja o radu i finansijskih izvještaja udruženja/članica Unije, preporuka iz Analize stanja povratka u BiH, izvršen je prijem u članstvo 27 novih udruženja, te ozvaničena preregistracija Saveza udruženja-udruga izbjeglica i raseljenih lica u BiH u Uniju za održivi povratak i integracije u BiH.

Na drugoj Skupštini Unije održanoj 14 novembra 2009. godine pored prezentacije aktivnosti Unije za održivi povratak i integracije u BiH u proteklih sedamnaest godina, veliki značaj imao je tematski dio o „Uključivanju organizacija civilnog društva u proces odlučivanja u lokalnim zajednicama u cilju njihovog ekonomskog razvoja“ koji je privukao pažnju i interesovanje velikog broja predstavnika domaćih institucija vlasti svih nivoa, ali i međunarodni institucija i organizacija.

Posebno oduševljenje i potvrdu kvaliteta rada Unije dao je spektar udruženja članica iz svih krajeva Bosne i Hercegovine od kojih je njih 31 uzelo učešće u diskusiji sa adekvatnim izvještajima o ovoj temi, što je rezultiralo usvajanjem sljedećih zaključaka:

1. Bosna i Hercegovina treba realizirati cjelovitu implementaciju Anexa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma kroz Revidiranu Strategiju i njen Okvirni program 2009-2014. **Na ovaj način bi se eliminisalo kršenje elementarnih ljudskih prava** (pravo na dom, posao, obrazovanje, zdravlje i slično) **kao i nenamjensko trošenje novca za povratak i smanjenje siromaštva.** U ovako ozbiljnu realizaciju neophodno je aktivnije učešće Ambasad SAD, OHR, UNHCR, OSCE i drugih međunarodnih organizacija.
2. Osigurati ozbiljnija sredstva za održivi povratak i integracije stanovništva koje živi ispod granice siromaštva. Monitorisati namjensko trošenje novca za povratak kako se ne bi stekla loša slika da novac namijenjen za povratak nema svoj smisao zbog raznih zloupotreba u procesu implementacije.

3. Na osnovu dokumenta *Analiza procjene rezultata povratka u BiH* koju je Unija provela u 50 općina/opština ukazano je da se **Bosna i Hercegovina dodatno mora angažirati na povlačenju IPA predpristupnih fondova EU** koji su nam na raspolaganju, a da se manje kreditno zadužuje za proces održivog povratka (rekonstrukcija, infrastruktura, elektrifikacija i slično).
4. **Neophodno je unutar lokalnih zajednica razvijati dobru saradnju između NVO** (koncentriranih i umreženih u Koordinaciona tijela), **lokalnih vlasti i biznis sektora**. Ovakav model je prihvatljiv EU i ima za cilj razvoj i jačanje lokalnih zajednica na polju ekonomskih, kulturnih, socijalnih i drugih segmenata.

Moramo pomenuti brojne čestitke učesnika i gostiju koje su nam nakon ove Skupštine pristigle i dodatno nas motivirale za nastavak uspješnog, profesionalnog i transparentnog rada.

SARADNJA UZOPI U BIH SA LOKALNIM VLASTIMA I LOKALNIM ORGANIZACIJAMA CIVILNOG DRUŠTVA

U proteklom periodu Savez udruženja –udruga izbjeglica i raseljenih lica u BiH je promijenio naziv u UNIJA ZA ODRŽIVI POVRATAK I INTEGRACIJE U BIH. Bez obzira na promjenu naziva aktivnosti su se kontinuirano odvijale zahvaljujući prije svega uposlenima u Sekretarijatu Unij, njenih članica i ostalih saradnika, a u okviru već predviđenih planova.

Tokom mjeseca januara 2009. godine u okviru projekta „Monitoring održivog povratka u BiH“ sa namjerom da se utvrdi pravo stanje u procesu povratka i na zahtjev donatora (Švicarski ured za saradnju u BiH- SDC i Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH) **ured Unije je uputio na 143 adrese općina/opština pisma sa molbom za dostavu podataka o mjesnim područjima odnosno mjesnim zajednicama i licima sa kojima je moguće kontaktirati prilikom obilaska terena.** Zahvalni smo svim opštinama koje su nam u veoma kratkom roku dostavili tražene podatke (138 općina). **Na osnovu prikupljenih podataka sačinjen je adresar / imenik mjesnih zajednica u BiH (uvršteno je 2.158 mjesnih zajednica, odnosno 138 općina /opština).**

U toku narednih aktivnosti u 2009. godini obrađeni su podatci (koji su nezvanični i koji će biti u narednom periodu dopunjavani), a koje prikazujemo u shematskom obliku:

REZULTATI ISTRAŽIVANJA UZOPI U BIH

Veliku pomoć prilikom prikupljanja podataka pružili su nam: sekretari/predsjednici savjeta Mjesnih zajednica, centri za socijalni rad, zavodi za zapošljavanje, lokalna udruženja povratnika/članice UZOPI u BiH, pa i sami povratnici.

Intenzivan nastavak rada vršit će se i u narednom periodu uz činjenicu da je ovakav metod i način utvrđivanja stvarnih podataka, najbolji i najefikasniji ne samo za utvrđivanje broja raseljenih lica nego i broj obnovljenih i neobnovljenih stambenih jedinica, obnovljene i neobnovljene infrastrukture, te utvrđivanje potreba za održiv povratak porodicama koje su se vratile u svoje domove.

Tokom istraživanja i rada na izradi analize podrškanam je pružio veliki broj medijskih kuća.

SASTANCI sa predstavnicima lokalne vlasti održane su u općinama:

- Bosansko Grahovo, Doboj-Jug Jezero, Kladanj, Krupa na Uni, Domaljevac-Šamac, Fojnica, Gornji Vakuf, Uskoplje, Kupres RS, Bosanska Gradiška, Banovići, Višegrad, Vareš, Prnjavor, Rogatica, Travnik, Sanski Most, Zavidovići, Modrica, Odzak, Doboj, Ključ, Jajce, Ribnik, Olovo.

Teme sastanaka su bili grupisane na oblasti :

- zastoj u procesu povratka –uzroci i posljedice;
- neriješeni problemi u rekonstrukciji infrastrukture (vodosnabdijevanja, elektrifikacije i putnih komunikacija);
- nezaposlenost povratnika;
- dobijene a neiskorištene donacije ili donacije iskorištene u druge svrhe;
- nedostatak kulturnih i obrazovnih institucija za mlade;
- neravnomjerna raspodjela donatorskih sredstava i pravednije određivanje prioriteta kako za izgradnju individualnih stambenih jedinica tako i za obnovu infrastrukture;
- kolektivni centri;
- zapošljavanje povratnika;
- zdravstvo;
- problem mina i zapošljavanje lica stradalih od mina;
- obrazovanje (Stolac ,Kiseljak idr.);
- saradnja lokalnih vlasti i lokalnih NVO.

Unija je svoje komunikacije usmjerila i na to da sazna koliko svaka od lokalnih zajednica može izdvojiti sredstava za izgradnju infrastrukture i održivog povratka i koliko im nevladin sektor (lokalna udruženja) u odabiru prioriteta mogu pomoći.

Obećanja su, a što se pokazuje i na terenu, da će lokalne vlasti pružiti još veću podršku procesu povratka a posebno unaprijediti i ojačati saradnju sa lokalnim NVO.

Navodimo pozitivne primjere a to su općine Jajce, Ključ i Ribnik. U ove tri općine uslijedili su konkretni rezultati te stoga iznosimo da će u cjelokupnom odlučivanju u lokalnoj zajednici veći stepen biti učešće građana u odlučivanju a kroz realno sagledavanje kapaciteta lokalnog civilnog društva i procjena njihovih mogućnosti da vrše javna zagovaranja za ispunjenje potreba i zaštite temeljnih ljudskih prava i sloboda najugroženije populacije a to su povratnici.

Primjere pozitivnih praksi u ove tri odabrane lokalne zajednice potvrđuju sljedeći modeli :

U općini Ključ prepoznavši zajednički interes, 20 nevladinih organizacija se ujedinilo u jedno neformalno tijelo – **Koordinacioni odbor nevladinih organizacija u općini Ključ**. Ovo će zasigurno biti model budućeg djelovanja nevladinih organizacija u BiH.

U općini Jajce sa ciljem uspostave čvršće saradnje između lokalnih vlasti, civilnog društva Jajca i Unije za održivi povratak i integracije u BiH potpisan je tripartitni Memorandum o saradnji. Memorandumom se garantira veći nivo međusobnog uvažavanja i dogovaranja prema raspoloživim resursima, pružanje kvalitetnijih i efikasnijih usluga u cilju unapređenja lokalne zajednice i potreba njenih građana.

U općini Ribnik sva saradnja lokalnih vlasti i NVO sektora definirana je Memorandumom o saradnji koji na osnovu pozitivnih zakonskih odredbi i usaglašenog dogovora sa nevladinim sektorom jasno definira: modele saradnje lokalnih vlasti i NVO, postupak i kriterije apliciranja za finansijska sredstva, te druge oblike indirektno pomoći nevladinom sektoru.

UNIJA JE PROVODILA AKTIVNOSTI KROZ POSTOJEĆE PROJEKTE

„Komponenta civilnog društva unutar projekta - Dobre vladavine za reintegraciju

CILJ projekta: promocija dobre vladavine i intenzivno uključivanje civilnog društva u sve segmente rada i djelovaja odabranih lokalnih zajednica, te stvaranje jakih zajednica dijaloga sposobnih da promoviraju dobru vladavine.

Geografska pokrivenost: Jajce, Ključ i Ribnik

Trajanje projekta: Januar - Novembar 2009

Finansijski podržan od strane Danskog vijeća za izbjeglice (DRC)

Danish Refugee Council

REALIZACIJA

U općinama Jajce, Ključ i Ribnik putem projekta „Komponenta civilnog društva unutar projekta - Dobre vladavine za reintegraciju realizirane su KAMPANJE:

Jajce - Jačanje saradnje lokalnih NVO i Lokalnih vlasti

Ribnik - Izgradnja kapaciteta NVO

Ključ - Formiranje Koordinacionog tijela NVO

Sve tri Kampanje su uspješno realizirane. Posebno želimo istaknuti Konferenciju na kojoj su aktivno učestvovali lokalne vlasti pomenutih općina, kantonalnih institucija, entitetskih i državnih zajedno sa predstavnicima NVO. Po prvi put su se u Ključu sastali načelnici općina Ključ i Ribnik (prije rata je to bila jedna općina - Ključ).

Zahvaljujući ovom projektu:

- Potpisan tripartitni Memorandum o saradnji u Jajcu (kao okvir za dalju saradnju, načine udruživanja i umrežavanja);
- Imenovan je koordinator za saradnju sa NVO sektorom pri općini Jajce;
- 20 nevladinih organizacija se ujedinilo u neformalno tijelo – Koordinacioni odbor nevladinih organizacija u općini Ključ;
- Opština Ribnik saradnju lokalnih vlasti i NVO sektora definirala je Memorandumom o saradnji;
- Održana prezentacija 23 projekta lokalnih NVO Jajca, Ključa i Ribnika, koje su samostalno implementirali na osnovu grantova DRC-a;
- Organizirano snimanje pozitivnih praksi u općini Ribnik i osigurano emitiranje dokumentarnog priloga na RTRS.

PROJEKAT:**UKLJUČIVANJE CIVILNOG DRUŠTVA U KREIRANJE DIJALOGA I MEĐUSOBNOG POŠTOVANJA U LOKALNOJ ZAJEDNICI****CILJ projekta:**

- Iniciranje saradnje između povratnika i domicilnog stanovništva za dobrobit lokalnih zajednica u tri bosanskohercegovačke opštine/općine
- Ohrabrivanje procesa povratka putem promocije najboljih primjera uspješnog međuetničkog dijaloga
- Javno zagovaranje za podršku procesa povratka putem građanskog aktivizma

Geografska pokrivenost: opštine Doboje, Modriča i Odžak.

Trajanje projekta: Dec.2008. — Maj.2010g.

Projekat finansijski podržan od strane Europske unije

REALIZACIJA

Projekat se realizira kroz tri faze od kojih su već dvije uspješno realizirane.

Treća faza podrazumijeva promotivnu kampanju koja ima jasnu poruku te dobro pripremljenu medijsku pokrivenost.

I DIO: Formiranje lokalnih akcionih grupa (LAG-ova) i izgradnja kapaciteta:

Prvi dio je uspješno završen – formirani su tzv.LAG-ovi a članovi Lokalnih akcionih grupa su prošli obuku i treninge na teme „Operativno planiranje“ i „PR i Odnosi s javnošću“.

II DIO: Kreiranje akcionih planova u odabranim zajednicama

I drugi dio je okončan: Članovi Lokalnih akcionih grupa su, prema ranije utvrđenim kriterijima, odabrali lokalne zajednice u Doboju (Doboj Novi i Makljenovac) , Modriči (Modriča II i Tarevci) te u Odžaku (Odžak II i Vrbovac) u kojima su održani javni sastanci. Lokalno stanovništvo je na javnim sastancima definisalo prioritete zajednica.

Na osnovu odabranih prioriteta navedenih od strane građana sačinjeni su Akcioni planovi koji jasno definišu ulogu Opština u njihovoj realizaciji, neophodna sredstva, planove za promociju, namicanje sredstava i monitoring te su isti prezentirani općinskim organima vlasti uz zahtjev da se za njihovu realizaciju osiguraju finansijska sredstva.

III DIO: Promotivna kampanja - informisanje javnosti o reakcijama relevantnih institucija što uključuje:

- Poređenje mjera poduzetih od strane opštinskih vlasti sa onima koje su preporučene u Akcionom Planu.
- Širenje informacija prema bosansko-hercegovačkoj javnosti o ispunjenju zahtjeva građana,
- Organiziranje debatnih radio i TV emisija sa predstavnicima lokalnih vlasti kao gostima;

- Javno kritikovanje pojedinaca/političara koji bilo kako opstruiraju napredovanje projekta;
- Lobiranje kod viših nivoa vlasti (državnih i entitetskih) za efikasnije uključivanje lokalnih vlasti u rješavanje problema povratka .

Paralelno sa navedenim aktivnostima, odvijat će se dio promotivne kampanje koji podrazumijeva prezentaciju pozitivnih primjera povratka - uspješnih priča koje će putem TV medijskih kuća biti prikazane široj javnosti BiH. Snimljena je dokumentarna reportaža pod nazivom „I OVO JE POVRATAK“, donator-Europska Komisija odobrila je emitovanje reportaže.

PROJEKAT:

MONITORING ODRŽIVOG POVRATKA U BIH

CILJ projekta :

- Doprinijeti da se osiguraju elementarni preduslovi za održiv povratak pri tome poštujući principe transparentnosti i jednakosti u procesu određivanja prioriteta korisnika programa pomoći u održivom povratku.

Geografska pokrivenost: teritorij Bosne i Hercegovine

Trajanje projekta: Februar.2008. —Decembar.2010g.

Švicarskog ureda za saradnju u BiH - SDC i sufinansiranog od strane Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

REALIZACIJA

Najveća snaga ovog projekta leži u uskoj povezanosti članica mreže Unije (ukupno 98) i korektne saradnje projektnog tima Unije sa općinskim vlastima, mjesnim zajednicama, dobrim odnosima i saradnji sa državnim institucijama: Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH, Komisijom za izbjeglice i raseljene osobe BiH, Fondom za povratak te entitetskim i kantonalnim vlastima i ta uvezanost čini osnov za uspješan završetak realizacije ovog ali i za razvoj novih projekata UZOPI BiH-a.

Radi dobijanja što jasnije slike o obimu i veličini uspostavljanja mehanizma za praćenje procesa povratka na svim nivoima, navodimo sljedeće pokazatelje projekta:

- Monitori sa predstavnicima udruženja članica obišli 1.122 mjesne zajednice
- Direktni kontakti uspostavljeni sa 870 predstavnika mjesnih zajednica
- Dostavljeno 105 izvještaja sa terena
- Izrađen adresar mjesnih zajednica u BiH
- Napravljena detaljna analiza stanja za 106 opština/općin
- Održano 35 sastanaka sa predstavnicima BH opština/općina
- Poslato ukupno 151 dopisa prema opštinama (i dobijeni odgovori -145)

SARADNJA NA RELACIJI UNIJA – LOKALNE NEVLADINE ORGANIZACIJE PREDSTAVLJA KLJUČ USPJEHA RADA UNIJE ZA ODRŽIVI POVRATAK I INTEGRACIJE U BIH

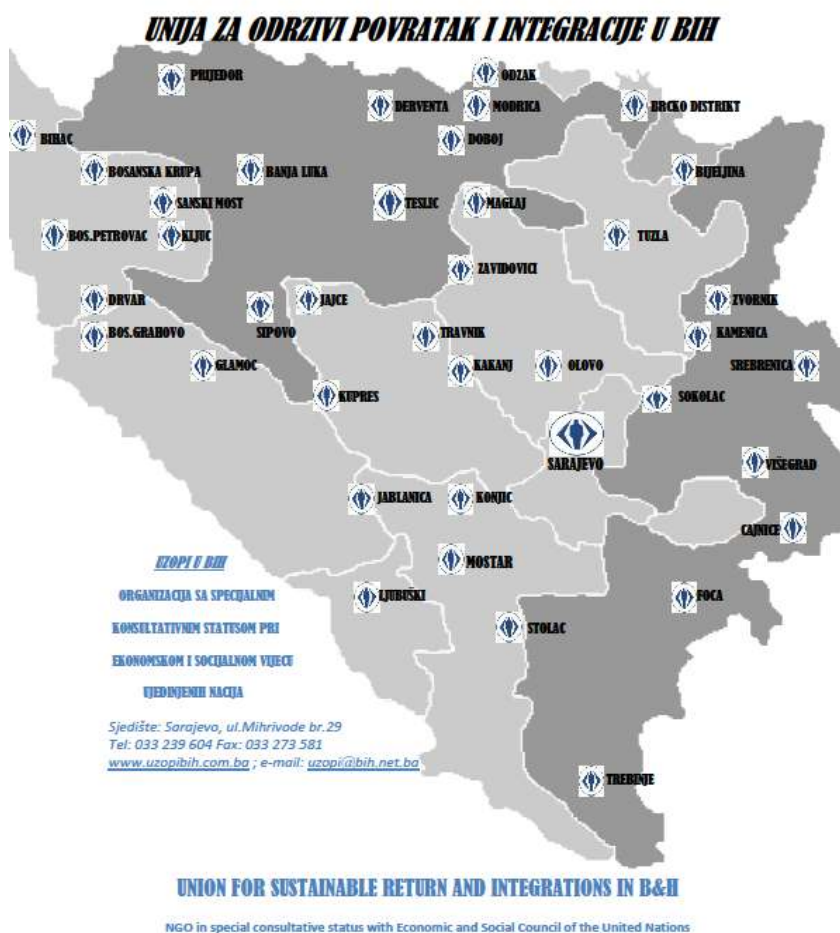
Ova saradnja podrazumijeva koalicioni nastup svih udruženja – članova Unije za održivi povratak i integracije u BiH (98 udruženja) za praćenje trošenja javnih sredstava namijenjenih za održiv povratak, prati proces odabira korisnika pomoći rekonstrukcije stambenih jedinica, evidentira i dostavlja izvještaje sa terena, a po potrebi i u zavisnosti od promjena upućuje prijedloge, sugestije i primjedbe (reagovanja na Uputstvo o odabiru korisnika i prijedlozi za njegovu izmjenu, podrške usvajanju Revidirane strategije za provedbu Anexa VII DMS-a i slično).

- **SEKRETARIJAT UNIJE** je blagovremeno pružao/pruža informacije udruženjima-udrugama, zadrugama članicama, a i ostalim nevladinim organizacijama o mogućnostima apliciranja na aktuelne javne pozive donatora u BiH, obavještava o javnim pozivima objavljenim od strane Komisije za izbjeglice i raseljena lica BiH i resornih ministarstava BiH, te po potrebi servisira i prosljeđuje sve zahtjeve upućene od strane naših članica ka institucijama sistema.
- **Dosadašnja praksa u radu sa članicama UNIJE** je pokazala određene manjkavosti:

-Nemogućnost samoodrživosti nevladinih organizacija stvara prepreku dobroj komunikaciji (neke NVO nemaju ljudskih resursa, kancelarije, faxove, računare i dr.)

Otežana je kontinuirana saradnja jer povratne informacije od određenog broja naših članica su veoma rijetke.

- U cilju unapređenja rada i unutrašnje organizacije Unije, osoblje Sekretarijata prošlo je osam radionica na temu upravljanja sistemom kvaliteta (u organizaciji SIQ-a slovenačke organizacije za kvalitet i njegovu certifikaciju), stečena znanja i preporuke praktično su primjenjene u provođenju novog načina rada, te internog i eksternog komuniciranja.

SARADNJA SA OPCINSKIM KOMISIJAMA ZA ODABIR KORISNIKA PROJEKATA REKONSTRUKCIJE STAMBENIH OBJEKATA

*U okviru zajedničkog projekta tzv. ZP-09 i izdvojenih udruženih sredstava za oblast rekonstrukcije, od strane Komisije za izbjeglice i raseljene osobe BiH odabrane su **72 općine/opštine u kojima će se sprovesti projekti rekonstrukcije stambenih jedinica** (lista općina/opština u prilogu).*

Kao i prethodnih godina, Unija za održivi povratak i integracije u BiH po objavljivanju liste općina/opština pristupila je procesu imenovanja članova - predstavnika udruženja povratnika, raseljenih lica i izbjeglica u članstvo općinskih Komisija koje će u okviru ZP-09 vršiti odabir korisnika projekata rekonstrukcije stambenih jedinica.

Od 72 odabrane općine/opštine, Unija je u 60 njih imala svoje članice-udruženja/udruge te je u toku mjeseca jula i početkom augusta napravila prijedloge imenovanja i prosljedila ih u pomenutih 60 općina/opština.

Istovremeno, Unija je od općina /opština zapimala zahtjeve za prijedloge imenovanja, tako smo zaprimili zahtjeve od općina Novo Sarajevo, Ključ, Trnovo RS, Trnovo FBiH, Hadžići, Stari Grad-Sarajevo i Novi Grad - Sarajevo.

*U preostalih 10 općina/opština **Unija nije imala svoje članice** te je **uspostavljen direktan kontakt** sa općinskim službenicima Službi koje rade sa izbjeglicama, raseljenim licima i povratnicima, a u cilju uspostavljanja saradnje i ostvarivanja uvida u rad Komisija u ovim općinama. U saradnji sa općinama/opštinama u kojima Unija nema članice, zajednički je izvršen odabir predstavnika, uglavnom iz reda povratnika ili predstavnici povratničkih mjesnih zajednica. Ustupljeni su nam i kontakt podaci te je uspostavljena saradnja sa predstavnicima povratnika-članovima Komisija. Ovakav slučaj bilježimo u općinama Usora, Šipovo, Sapna, Rogatica, Pelagićevo, Orašje, Bos.Novi, Neum, Livno, Laktaši, Dobretići, Berkovići.*

Do sada smo pismeno obrazloženo o neprihvatanju našeg prijedloga imenovanja zaprimili od svega dvije opštine i to Modriča i Prijedor.

Na osnovu usmenih kontakata obaviješteni smo da u 12 općina/opština nisu prihvaćeni prijedlozi imenovanja Unije.

U općini Goražde u članstvu općinske Komisije za odabir korisnika imaju istog predstavnika iz lokalnog udruženja RO za povratak u Jugoistočnu Bosnu već duži niz godina i ne žele mijenjati sastav Komisije. Općini Goražde obratili smo se dopisom gdje smo od njih tražili da preispitaju članstvo Komisije koja u istom sastavu djeluje već duži niz godina. Pismeni odgovor nismo dobili ali smo obavili razgovor telefonski u kojem je predsjednik Komisije, g.Došlo Suad odbio svaki vid saradnje a razloge koje navodi su da Komisija ima obavezu podnošenja izvještaja o radu samo prema donatoru i monitoru iz Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH negirajući potrebu saradnje sa nevladinim sektorom. O ovom problemu upoznali smo i Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH. Predstavnici ovog udruženja su članovi općinskih Komisija i u općinama Foča-Ustikolina i Čajniče.

U gradu Mostaru i Foči još uvijek nije došlo do formiranja Komisije (decembar 2009).

Nakon dostavljenih prijedloga imenovanja uposlenici Unije su telefonski kontaktirali općine/opštine u potrazi za informacijom dokle su stigli sa formiranjem Komisija i njihovim radom.

Na osnovu prvih kontakata ostvarenih sa općinama s ciljem utvrđivanja brojčanog stanja (ne)prihvatanja prijedloga imenovanja Unije, došli smo do slijedećih pokazatelja:

Predstavnici UZOPI u BiH prihvaćeni su u članstvo općinskih Komisija za odabir korisnika u 40 općina/opština i to: Berkovići, Bijeljina, Bos.Krupa, Bos.Brod, Bos.Grahovo, Bugojno, Busovača, Doboj, Čapljina, Derventa, Drvar, Fojnica, Gacko, Glamoč, Kalesija, Kalinovik, Kiseljak, Kladanj, Ključ, Konjic, Milići, Novi Grad/Bos.Novi, Olovo, Pale-Prača, Rudo, Stolac, Hadžići, Ilidža, Sarajevo-Novigrad, Novo Sarajevo, Stari Grad, Sokolac, Tešanj, Travnik, Trnovo RS, Tuzla, Višegrad, Vlasenica, Zavidovići, Distrikt Brčko.

Prijedlozi imenovanja Unije nisu prihvaćena u 17 općina/opština i to: Bihać, Bos.Petrovac, Bratunac, Kotor Varoš, Kupres RS, Lukavac, Modriča, Nevesinje, Prijedor, Prozor-Rama, Sanski Most, Trnovo FBiH, Srebrenica, Teslić, Velika Kladuša, Vukosavlje i Zvornik.

Unija nije imala članice u 10 općina/opština i to: Usora, Šipovo, Sapna, Rogatica, Pelagićevo, Orašje, Neum, Livno, Laktaši, Dobretići.

U tri općine nisu htjeli mijenjati sastav - **Goražde, Foča-Ustikolina i Čajniče**, u članstvu ovih Komisija se nalaze predstavnici udruženja- RO za povratak u Jugoistočnu Bosnu a koji se ne nalazi u članstvu Unije.

U **Mostaru i Foči** još uvijek nije došlo do formiranja Komisije za odabir korisnika (decembar 2009).

Sekretarijat Unije je u augustu 2009 g. novoimenovanim predstavnicima Unije/članovima Komisija (ukupno 28) uputio dopis u kojem ih obavještava koje su im obaveze prema Uniji a to su:

- *blagovremeno izvještavanje o radu Komisije,*
- *dostavljanje vlastitih zapažanja,*
- *eventualnih nepravilnosti i primjedbi na rad Komisije.*

Zadatku - blagovremenog izvještavanja ostali su dosljedni predstavnici općina: *Derventa-Mato Grubišić, Novi Grad - Selim Ekić, Glamoč-Pero Ćurković, Zavidovići-Milan Ščekić, Fojnica -Amela Buljubašić, Kiseljak - Elvedin Smajić, Kalinovik-Nasuf Hadžić, Ključ - Hadžija Bajrić, Hadžići - Adel Šabanović, Stari Grad-Rasim Bećirović i Višegrad - Rasim Bajraktarević (ukupno 11).*

Sa ostalim predstavnicima /članovima Komisija kontakti su ostvarivani mjesečno i telefonski (oko 300 poziva).

Takođe, napominjemo da je ostvarena saradnja sa općinama u kojima Unija nema svoju članicu kao i sa općinama koje nisu prihvatile naše prijedloge imenovanja ali su svoje predstavnike Komisija stavili na raspolaganje.

Posebno ističemo saradnju sa: Orašjem, Usorom, Berkovićima, Kotor Varošom, Kupresom - RS, Bos.Petrovcem, potom općinama Čajniče, Foča-Ustikolina, Livno, Lukavac i Pelagićevo (11).

Prema uzorku od 25 općina/opština kojima su dodijeljena sredstva za obnovu individualnih stambenih jedinica i koje su završile odabir korisnika, u okviru ZP-09 moгуća je obnova 309 stambenih jedinica i to sa iznosom sredstava od 6.990.000 KM.

SARADNJA SA KOMISIJOM ZA IZBJEGLICE I RASELJENE OSOBE U BIH

Od početka 2009 godine održano je 5 sjednica na kojima je prisustvovao naš predstavnik u ulozi posmatrača.

Na protekle tri sjednice verifikovano je svih 58 lista korisnika. Istina da je u pojedinim općinama bilo zastoja u radu općinskih komisija i da su liste verifikovane naknadno što je dovelo do usporavanja i realizacije izdvojenih sredstava koje za posljedicu ima do sada neizgrađenu nijednu kuću.

Pitanje je kada će ova sredstva upotrijebljena i koliko još korisnici trebaju čekati da bi se sredstva izdvojena za 2008 godinu potrošila u narednim godinama.

Pred održavanje 15. sjednice pomenute Komisije (25.maj.2009.g), Unija suočena sa problemom raspodjele sredstava za 2008 godinu po nacionalnom ključu, uputila je zahtjev Komisiji da se ne ponovi stara praksa i da se odrede prioriteta prema stvarnom stanju.

Takođe, svim članovima Komisije (21) upućena je informacija i preporuke Analize stanja povratka u BiH. Ali i pored toga ostalo je pitanje ko je i na osnovu kojih kriterija predložio raspodjelu sredstava za 2009 godinu?

Prije održavanja sjednice Komisije koja je na dnevnom redu imala tačku: Raspodjela planiranih sredstava za 2009 godinu, uputili smo Analizu monitoringa za 2008 godinu sa preporukama, istakli smo nepravilnosti i nedostatke koje smo uočili na terenu a na osnovu izvještaja/informacija predstavnika lokalnih nevladinih organizacija-članica, monitora i građana.

Kroz učešće u radu svih 5 sjednica Komisije naš predstavnik je redovno ukazivao na problem nenamjenskog trošenja novca o čemu smo sačinili detaljnu Analizu o radu pomenute Komisije u 2009. godini i predložili je svim članovima Komisije.

Takođe smo putem sredstava javnog informisanja o navedenom problemu obaviještavali širu javnost zbog čega smo od strane predsjednika Komisije dobijali negativne reakcije.

SARADNJA SA MINISTARSTVOM ZA LJUDSKA PRAVA I IZBJEGLICE BiH

Saradnja sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH je kontinuirana i od strane ovog ministarstva prihvaćeni smo kao partneri.

Najznačajniji segment te saradnje, osim konsultativnih dogovora, jeste razmjena iskustava i podataka, a u cilju definitivnog utvrđivanja broja stvarnih povratnika, broja potencijalnih povratnika, broja (ne)obnovljenih jedinica i infrastrukture.

Sa predstavnicima Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH održali smo 23 radno-konsultativna sastanka u cilju usklađivanja i dogovaranja načina realizacije zajedničkih

programskih ciljeva, kako slijedi:

- **7 sastanka sa ministrom i pomoćnicima,**
- **dva sastanka sa ministrom i predsjednikom Komisije za izbjeglice i raseljene osobe BiH,**
- **jedan sastanak sa sekretarom Ministarstva,**
- **dva sastanka sa pomoćnicima ministra,**
- **11 sastanaka sa pomoćnikom ministra g. Mariom Nenadićem.**

Osim individualnih stambenih objekata teme zajedničkih sastanaka, na šta je dat poseban akcenat bile su izgradnja i rekonstrukcija stanova u zgradama kolektivnog stanovanja i kondominiuma.

Kao primjer navodimo mostarski sastanak koji je Unija organizirala 11.02.2009. godine, a koji je iniciran od strane raseljenih lica i beskućnika grada Mostara, zbog specifičnosti loše izgradnje stambenih jedinica u gradu Mostaru.

*Sastanak je **najava početka kampanje pomoći za 45 000 porodica-beskućnika u BiH** koji već 14 godina strpljivo čekaju rekonstrukciju svojih ratom oštećenih domova.*

Jedan od zaključaka učesnika ovog skupa je: „Obavezati Poslanike Parlamentarne skupštine BiH da nalože Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH da u 2009 godini sačine Plan i program obnove svih porušenih kuća i stambenih zgrada i rade na stvaranju uslova za održiv povratak.

Drugi zaključak odnosio se na prijedlog da se od Predsjedavajućeg Parlamentarne skupštine BiH zatraži dozvola prisustvovanja sjednicama koje imaju za temu oblast povratka, naknade štete i td.

PROVEDENE AKTIVNOST - REVIDIRANA STRATEGIJA ZA PROVEDBU ANEXA VII DMS-a

Pred održavanje sjednice Parlamentarne skupštine u BiH 01.04.2009 godine, a čiji dnevni red je sadržavao tačku razmatranja usvajanja Revidirane Strategije BiH za sprovedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma, Unija je uz podršku svojih članica uputila:

- **Zahtjev Kolegiju Predstavničkog doma za prisustvovanje pomenutoj sjednici (što je i odobreno);**
- **Za prvo razmatranje Strategije u Parlamentu BiH pućena su 42 pisma svim poslanicima Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH u kojem se od njih zahtjeva usvajanje Revidirane Strategije BiH za sprovedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma.**
- **Nakon odbijanja usvajanja ovog dokumenta upućena su pisma podrške Komisiji za ljudska prava, prava djeteta, mlade, imigraciju, izbjeglice, azil i etiku (ukupno 24 pisma pristigla od strane udruženja-udruga) za hitno usvajanje Revidirane Strategije.**
- **Predsjednica Unije je prisustvovala održavanju ukupno tri sjednice Parlamentarne skupštine BiH a koje su u svom Dnevnom redu sadržavale tačku Revidirana Strategija BiH za sprovedbu Aneksa VII DMS-a. Ovaj dokument usvojen je tek u trećem pokušaju od strane Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine, a 19.04.2010. godine usvojen je i od strane Doma naroda BiH. Potrebno je naglasiti da je ovo ključni dokumenat koji za konačnicu ima završetak procesa povratka u BiH.**

SARADNJA SA OSTALIM INSTITUCIJAMA/ORGANIZACIJAMA

Unija kao **dugogodišnja članica CONGO-a** (Konferencije nevladinih organizacija registrovan u Ženevi) blagovremeno i po potrebi razmjenjuje informacije unutar ove svjetske mreže nevladinih organizacija.

Unija za održivi povratak i integracije u BiH kao članica **ECOSOC-a** (Ekonomsko socijalnog savjeta pri UN-u, New York) redovno dostavlja svoje četverogodišnje izvještaje (2001-2004 i 2005-2008) kroz koje prezentira svoje učešće u radu Ujedinjenih nacija i to:

- kroz učešće u radu Ekonomsko socijalnog savjeta i njegovih tijela, konferencija i sastanaka u organizaciji Ujedinjenih nacija;
- kroz saradnju sa tijelima ujedinjenih nacija i specijalnih agencija unutar sjedišta UN-a;

Kroz inicijative poduzete kao doprinos realizaciji Međunarodnih razvojnih ciljeva, odnosno Milenijumskih razvojnih ciljeva koji predstavljaju osnovu za globalnu agendu 21. stoljeća i podrške za implementaciju osam milenijumskih ciljeva i to: *istrebljenje siromaštva i gladi, ostvarivanje prava na osnovno obrazovanje; promocija spolne jednakosti i jačanja žena; smanjenja smrtnosti djece; zaštita materinstva; borba protiv HIV-a/AIDS-a, malarije i drugih zaraza; osiguranje ekološke (okolišne) stabilnosti; razvoj globalnog partnerstva u cilju boljeg razvoja.*

U julu 2009 godine Unija je postala članica međunarodne mreže nevladinih organizacija - **ECAS** - [European Citizen Action Service](http://www.ecas.eu).

Međunarodna mreža koja omogućava da se glas NVO-a i građana čuje u EU i to zahvaljujući primjeni savjeta kako lobirati, kako vršiti „fundraising“ te kako braniti Europska građanska prava.

Unija kao članica mreže nevladinih organizacija „BH NVO Vijeće“ te član Izvršnog odbora pomenute mreže, prisustvovao je jednomjesečnim sastancima članova NVO Vijeća (ukupno 11 redovnih sastanaka članova i 8 sastanaka članova Izvršnog odbora) Naša uloga i aktivnosti unutar ove mreže ogledaju se :

- u razmjeni informacija o našim aktivnostima i koordinacije po potrebi;
- Promovisanja najbolje prakse, transparentnosti i odgovornosti u NVO sektoru, zajedno sa glavnim akterima sektora;
- Zastupanja NVO sektora u odnosima sa vladinim i međuvladinim tijelima i agencijama koje djeluju na tlu BiH;
- Zajedničkog zastupanja NVO sektora, na lokanom, entitetskom, nacionalnom i međunarodnom nivou i posvećivanja drugim pitanjima od zajedničkog interesa

Unija učestvuje i u radu **Odbora za civilno društvo** u kojem je zastupljeno efektivno angažovanje bogatih iskustava, stručnih znanja, vještina i sposobnosti članova Odbora, prominentnih predstavnika svih sektora nevladinog sektora, na javnoj promociji i zagovaranju osnovnih interesa i potreba ovog sektora društva kroz koordinaciju i sinergijsko djelovanje sa ljudskim resursima svih drugih istih ili sličnih civilnih inicijativa, tijela, mreža i koalicija;

Unija za održivi povratak i integracije u BiH pridružila se članstvu **Mreže „Sporazum plus“** koja je osnovana na osnovu Sporazuma o saradnji između Vijeća ministara BiH i nevladinog sektora u BiH. Članstvo u mreži je otvoreno za sve organizacije civilnog društva koje su posvećene trećem sektoru i vrijednostima civilnog društva.

Takođe, predstavnik Unije, član je **Koordinacionog odbora** pomenute mreže.

U maju 2009 godine, **Unija i SERDA** (Sarajevska regionalna razvojna agencija) su kroz **Protokol o saradnji** uredili međusobne odnose u pogledu zajedničkog nastupa na implementaciji projekata održivog povratka i integracija.

KONFERENCIJE I OKRUGLI STOLOVI U KOJIMA JE UNIJA UZELA UČEŠĆE U 2009 GODINI**Studijski obilazak Europskog parlamenta na temu: „Smanjenje siromaštva u Europi“ 19-22 oktobar 2009, Brisel, Belgija**

Cilj posjete Briselu je bio okupiti predstavnike organizacija civilnog društva iz zemalja Zapadnog Balkana (kao potencijalne zemlje za EU proširenje) i Turske i upoznati ih sa praksom i zakonskim regulativama koje se primjenjuju u zemljama Europske Unije vezano za smanjenje siromaštva. Četiri dana (19-22 oktobar) 28 učesnika- među kojima i predstavnik UZOPI BiH - predstavnika organizacija civilnog društva (Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Kosovo, Crna Gora, Makedonija Srbija i Turska) koji direktno ili indirektno rade na pružanju pomoći ili zagovaranju za populaciju koja je osjetila siromaštvo, prezentirali su svoje

iskustvo te pokušali iznaći modele i prakse za smanjenje siromaštva u zemljama iz kojih dolaze.

Lokalne konferencije i okrugli stolovi

- Unija je učestvovala u programu za provedbu Zakona o suzbijanju zločina počinjenih iz mržnje u organizaciji Ministarstva sigurnosti i OSCE-a;
- Okrugli stol o ustavnoj reformi u BiH u organizaciji Međunarodnog centra za demokratsku tranziciju;
- Prezentacija Delegacije Europske komisije – Jačanje uloge civilnog društva u promociji ljudskih prava i demokratskih reformi;
- Učešće na sajmu i radionici „Žene i poduzetništvo – ekonomski razvoj na lokalnom nivou“;
- Okrugli stol u Banja Luci na temu Povratak izbjeglih i raseljenih – obnova kao preduvjet povratka“ u organizaciji Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH;
- Prezentacija Portala o izgradnji mira, u organizaciji UNDP-a;
- Učešće na regionalnoj konferenciji „2009 godina – Evropska godina Balkana?“;
- Učešće na konferenciji nevladinih organizacija i Vijeća ministara „Jačanje demokratske kulture dijaloga i saradnje institucija vlasti i civilnog društva u BiH – Primjena Sporazuma o saradnji između Vijeća ministara BiH i NVO sektora u BiH“;
- Konferencija na temu „Evropski fondovi u našim rukama : Analitički pregled značaja i razvoja decentraliziranog sistema upravljanja fondovima Evropske unije (DIS)- analitički pregled značaja i razvoja u BiH“ – u organizaciji Foruma za Evropske integracije ACIPS-a;
- Dan otvorenih vrata, „Podrška socio-ekonomskoj reintegraciji preživjelih žrtava mina kroz kreiranje radnih mjesta u zajednicama sa značajnim stepenom manjinskog povratka, u organizaciji Mercy Corps, CRP-a, Federealnog ministarstva rada i socijalne politike i Zavoda za zapošljavanje“;
- Konferencija „Unaprijeđenje ekonomskog položaja žena kroz obuku, obrazovanje i neformalno umrežavanje“; Prezentirali naše pokazatelje ;
- Konsultativni sastanak Ombudsmena za ljudska prava BiH sa nevladinim sektorom u BiH“ Banja Luka;
- Konferencija „Privredna i ekonomska kriza – gdje se zahtjeva intervencija države, gdje je potreban veći angažman civilnog društva i socijalnih partnera?“;

- Konferencija „Uloga i učešće NVO-a u procesu donošenja odluka: Primjena Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa“;
- Radionica **Proces konsultacija u programiranju IPA I komponente** ;
- Prisustvo sastanku sa podpredsjednikom SAD-a ;
- Učešće na sastanku o **Izveštaju o napretku BiH u 2008 godini** u organizaciji **delegacije Europske komisije**;
- Konferencija **Građanski dijalog u BiH; Organizacije civilnog društva i vladine institucije u unaprijeđenju prava žena i djece u BiH (VESTA i ECAS)**;
- Okrugli stol „Izmjene fiskalnih zakona značajnih za rad organizacija civilnog društva“;
- Prezentacija „Analiza socijalne isključenosti u BiH“;
- Okrugli stol : „Nacrt zakona o javnom okupljanju“;
- Prezentacija „Zapošljavanje osoba s invaliditetom u Bosni i Hercegovini – mogućnosti i pozitivne prakse“ (Mercy Corps, CRP i IPM);
- Učešće u **Konsultativnom sastanku sa predstavnicima civilnog društva i predstavnicima NVO vijeća**;
- Prezentacija **Specijalnog izvještaja Obudsmena za ljudska prava BiH o stanju u ustanovama za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica u BiH**;
- Učešće u radu **Radne grupe za izradu Strategije za uspostavu poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva u BiH**;
- Učešće u okruglom stolu na temu „**Fondacija za socijalno uključivanje za NVO-e u BiH – Profesionalizacija i standardizacija kvalitete**“;
- Učešće u radionici „**Povratnici i socijalna rekonstrukcija zajednica pogođenih ratom**“ u organizaciji **NATO-a**;
- Konferencija u Jajcu na temu „**Finansiranje općina u vrijeme krize**“;
- Učešće u **Konsultacijama o osnivanju regionalne komisije za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima i drugim teškim povredama ljudskih prava u bivšoj Jugoslaviji (REKOM)**;
- Prisustvo svečanoj akademiji **povodom Međunarodnog dana ljudskih prava „Da sam ja neko“ u organizaciji institucija Ombudsmena za ljudska prava BiH**.

PREPORUKE

Unija za održivi povratak i integracije u BiH, nastavlja i dalje rad na započetim, a neriješenim problemima u procesu povratka sa svim subjektima koji mogu doprinijeti poboljšanju situacije u kojoj se cjelokupna populacija izbjeglica, raseljenih lica i povratnika u BiH. U cilju rješavanja toga i dalje ćemo istrajati i upućivati svoje preporuke svim institucijama sistema. Za sada želimo da podržite naše preporuke a koje se odnose na slijedeće:

- Da se prestane sa diskriminatorским odnosom odabira korisnika po nacionalnom ključu što čini presedan u odnosu na dosadašnju praksu domaćih i međunarodnih implementatora za pomoć u rekonstrukciji stambenih objekata;
- Da prestane snažan politički uticaj od strane onih koji određuju prioriteta područja, pa je primjetno da su sredstva usmjerena najčešće u općine u kojim su načelnici iste političke partije što navodi na činjenicu da je u pitanju kupovina glasova i uticaj pojedinih državnih službenika i pojedinaca iz nekih političkih partija na opštinske Komisije za rekonstrukciju i odabir korisnika. Radi se i obnova stambenih objekata iz sredstava za povratak za osobe koje nisu povratnici i kojima nije stambena jedinica bila prije rata na današnjoj obnovljenoj adresi.

- Sredstva za povratak koje prati Fond za povratak gube smisao naziva jer nisu usmjerena za tu namjenu (npr. Zvornik);
- Nezadovoljni smo što određivanje prioriteta je transparentno tek nakon što se objavi lista – postavlja se pitanje: ko, kada, kojim kriterijima i na koji način se vrši odabir. Smatramo da se ta praksa mora promijeniti i uvažavati informacije od strane civilnog društva, posebno naše organizacije koja ima za cilj da vas servisiraju sa potrebnim informacijama (rekonstrukcija stambenih objekata, individualnih, kolektivnog stanovanja, infrastruktura, zapošljavanje, ekonomska podrška povratku, socijalna zaštita itd.)
- Indikativno je da se Rekonstrukcija stambenih jedinica kolektivnog stanovanja vrši neracionalno. Da li namjerno ili nenamjerno obnavljaju se objekti gdje nema dovoljan broj povratnika, a sredstva se ulažu u obnovu cijele zgrade.
- Sredstva za održivi povratak se koriste za obnovu vjerskih objekata. Monitoringom smo ustanovili da čak i nema povratnika u tim zajednicama.
- Infrastruktura- elektrifikacija, putevi, vodovodne mreže, itd. se obnavlja. Podaci o obnovi su začuđujući za povratnike jer su njihovi prijedlozi izostavljeni i niko ih ne konsultuje za prioritete prilikom dodjele pomoći.
- Šutnja predstavnika Međunarodne zajednice (na sastancima Komisije za izbjeglice i raseljena lica BiH primjetni su „nižerangirani službenici“, što navodi da je Međunarodna zajednica neopravdano olako prepustila da domaće vlasti preuzmu ovako veliku odgovornost bez njihovog učešća).
- Reakcije i preporuke međunarodnih organizacija su se svele na reakcije i preporuke organizacija civilnog društva.
- Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, Komisija/Povjerenstvo za izbjeglice i raseljena lica u BiH treba da ima koordinirajuću ulogu što se na terenu u praksi na žalost ne uočava i neprimjetno je.
- Sva ova zapažanja trebaju biti predmet rasprave odgovornih koji će se brinuti da utrošak izdvojenih finansijskih sredstava bude transparentan, jer stanje na terenu daje veoma malu brojku stvarnih povrataka. Na povratak i njegovu održivost utiče kompleksna politička situacija pa je potrebno da se zajedničkim radom osigura da sredstva dođu u ruke prioritarnim korisnicima.

REZIME

Koordiniran koalicioni nastup mreže organizacija Unije kao mehanizma za procjenu stvarnog stanja povratka, otvoren i korektan dijalog sa opštinskim vlastima i izvrsni odnosi sa državnim vlastima su osnovni pokazatelji uspješnosti dosadašnjeg rada Unije.

Radi dobijanja što jasnije slike o obimu i veličini uspostavljanja mehanizma za praćenje procesa povratka na svim nivoima, navodimo sljedeće **kvantitativne pokazatelje**:

- Monitori sa predstavnicima udruženja članica **obišli 1.458 mjesnih zajednica**
- **Direktni kontakti uspostavljeni sa 870 predstavnika mjesnih zajednica**
- Dostavljeno **105 izvještaja sa terena**
- Izrađen adresar mjesnih zajednica u BiH
- Napravljena detaljna analiza stanja za **106 opština/općina**
- Održano **355 sastanaka sa predstavnicima BH opština/općina**
- Poslato ukupno **151 dopis prema opštinama** (i dobijeni odgovori -145)
- Učešće u **8 konferencija, 5 okruglih stolova, 4 prezentacije**
- Organizovali **4 press konferencije**, uputili **8 saopćenja za javnost**.

Sve gore navedeno utiče na pozitivno mišljenje krajnjih korisnika - ispunjavanjem obaveza prema krajnjim korisnicima (140.000 osoba koje žive u siromaštvu i koji su zainteresovani za povratak u svoja prijeratna prebivališta) Unija za održivi povratak i integracije u BiH zajedno sa svojim članicama osigurava održanje visokog ugleda i povjerenja ove populacije.

Poseban akcenat stavljamo na odličnu saradnju i neizmjernu podršku koju našem radu daju slijedeći mediji: RTRS, BHT1, FTV, BH Radio, Radio FBiH, TV ALFA, NTV HAYAT, FENA Mostar, SRNA, Udružena mreža radio stanica, TV Unsko-sanskog kantona, HTV Mostar, ITC Mostar, Radio postaja Mostar, Radio 088, Radio Ključ, Radio postaja Odžak, Dnevni avaz, Nezavisne novine i magazin Start.

Na prvom mjestu je **RTRS - Radio televizija Republike Srpske** koja veoma često prati naše aktivnosti koje se odvijaju na području cijele BiH i u okviru niza informativnih emisija o njima informiše javnost , na čemu se **iskreno zahvaljujemo**.

MENADŽERSKI TIM:

*Mirhunisa Zukić,
predsjednik*

Dijana Softić

Jela Nogo

Vildana Ganija

Elma Zornić

**UNIJA ZA ODRŽIVI POVRATAK I INTEGRACIJE
U BOSNI I HERCEGOVINI**

Adresa:.

Mihrivode 29
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: + 387 33 23 96 04;
+ 387 33 23 96 05

Fax: +387 33 27 35 81

Web site: [http:// www.uzopibih.com.ba](http://www.uzopibih.com.ba)

E-mail: uzopi@bih.net.ba

Račun: 161-0000000-840031
Raiffaisen Bank D.D. BIH